

NYVIDEN

| SYDDANSK UNIVERSITET | OKTOBER 2008 · NR. 10

Tema: Han fik alternativ behandling

side 12

Læs også :

Den sejlvede helt
| På vej mod stjernerne |
Glæder og sorger i
en videnskabsmands liv

Lad os dog komme i gang

Det går godt for superligaklubben "Byens Bedste Hold", men ejeren vil også have succes i de internationale turneringer, så han siger til sin manager, at han har en pose penge, der kan købes spillere for. Men manageren får ikke at vide, hvornår han kan indkøbe spillere, eller om det måske slet ikke bliver ham, der skal bestemme, om det skal være den tårnhøje forsvarsklippe, angriberen, der altid finder vejen til netmaskerne, eller den stabile midtbanespiller, som vinder alle duellerne i luften.

Det går også godt for universiteterne, men regeringen vil gerne have, at vi klarer os endnu bedre – for eksempel i konkurrencen med universiteterne uden for landets grænser. Blandt andet derfor er der afsat 3,8 milliarder kroner i globaliseringsmidler, som ifølge dette års finanslovsforslag først bliver fordelt i 2010. Og det er jo en god melding med en masse positive signaler. Problemet er bare, at vi – som manageren i "Byens Bedste Hold" – ikke kan få at vide, hvem der skal fordele pengene og til hvad. Det kan vi først få klar besked om i 2010, og dér mener jeg, at regeringen laver selvmål. På universiteterne sidder der nemlig en mængde engagerede medarbejdere, der gerne vil i gang med at skabe den udvikling, regeringen og

– Ved ikke at turde melde ud i god tid taber vi år i konkurrencen med udlandet – og det er jo stik imod hensigten med globaliseringsmidlerne.

Folketinget ønsker, men som selvfølgelig ikke kan lave planer for penge, de ikke har. Der går nemt et år eller to, før man har bygget et forskningsmiljø op, og så får vi først glæde af pengene fra globaliseringspuljen i 2012. Ved ikke at turde melde ud i god tid taber vi altså år i konkurrencen med udlandet – og det er jo stik imod hensigten med globaliseringsmidlerne. Og på den måde kan

medarbejdernes engagement nemt blive afløst af frustration.

Jeg mener, at regeringen i stedet bør give en stor klump af globaliseringsmidlerne som basismidler til universiteterne, så vores bestyrelser – altså universiteternes øverste ledelse – selv kan beslutte, hvilke forskningsområder, der skal have fuld skrue i de kommende år. Folketinget har selv vedtaget, at universiteterne skal ledes af bestyrelser, hvor flertallet – for at skabe dynamiske universiteter, der kan konkurrere med de bedste i verden – udgøres

af udefrakommende. Nu bør regeringen og Folketinget vise disse dygtige og velkvalificerede bestyrelsesmedlemmer tillid og give dem råderetten over størstedelen af midlerne, så vi kan komme i gang med det vigtigste – nemlig selve forskningsarbejdet.

Af Jens Oddershede, jod@sdu.dk

Indhold

Den sejlivede helt **side 4**

Glæder og sorger i en videnskabsmands liv **side 7**

På vej mod stjernerne **side 8**

Tema: Alternativ behandling **side 12**

Westernhelten lever

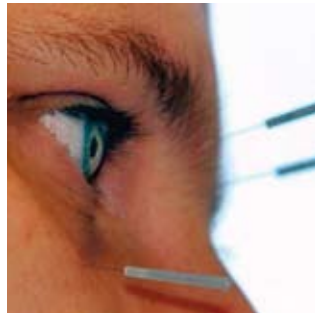
Myten om den hvide maskuline helt, der ene mand kan rydde op i kaos, er langt fra død, viser ny ph.d.-afhandling

Side 4

På vej mod stjernerne

Forskning i talent-miljøer
side 8

Alternativ behandling

Danskerne bruger det
– SDU forsker i det
side 12

Fokus på knogler

SDU og OUH åbner
unikkt laboratorium
Bagsiden

Nobelvinderens livshistorie

HCA-forelæsning om karrierens
op- og nedture
side 7

DEN SELVLIVDEDE HELT

Westerngenrens myter om maskulinitet, vold og ære lever stadig – blandt andet i nutidsromaner fra sydstaterne

Den hårdkogte westernhelt lever i bedste velgående. Måske er hesten skiftet ud med en pickup, og måske er han blevet klar over, at ikke alle problemer løses med vold.

Men myten om den hvide maskuline helt, der ene mand kan rydde op i det kaos, andre har skabt, er i høj grad til stede i dagens USA. – Det er klart, at den amerikanske western ikke har samme dominerende position som i storhedstiden i 1940'erne og 1950'erne,

men den er langt fra død. Selv om den traditionelle western i dag har status som både gammeldags og perifer, giver ideologien stadig genlyd i populærkulturen inden for genrer som science fiction, actionfilm og krimier, siger Thomas Ærvold Bjerre, som også peger på, at USA's nuværende præsident – i retorik og fysisk fremtoning – læner sig op ad myten om den stærke cowboy, der skabte Amerika.

Foto: Scanpix.

Echoes of the American Western in Contemporary Southern Fiction”, som Thomas Ærvold Bjerre forsvarede på SDU i september.

Genkendeligt plot

– Sydstaterne har en stærk litterær tradition, som de er meget stolte af. Litteraturen kendetegnes især ved, at historien stadig er levende, fortællingen er fast knyttet til et sted, og de traditionelle dyder samt raceproblematikken er gennemgående temaer. Men på et tidspunkt gik det op for mig, at jeg kunne genkende plotstrukturen – altså hvid helt, skurk, kvinde og våben – fra westernlitteraturen, når jeg læste nutidige mandlige sydstatsforfattere. Det er en bestemt type mand, der bliver ophøjet til helt, og når man begynder at analysere teksterne, er disse værdier overrumplende tydelige, siger Thomas Ærvold Bjerre.

De seks nutidige mandlige forfattere, som han har beskæftiget sig med i sin afhandling, har således overvejende skrevet om hvide mænds liv i sydstaterne, og det liv afspejler på flere områder en traditionel machomentalitet, der ligger tæt op af westernhelten.

– De seks forfattere er forskellige, men de er alle hvide mænd mellem 50 og 70 år, så de er vokset op på et tidspunkt, hvor westerns var den dominerende fortælling i populærkulturen. Og de er alle – bevidst eller ubevidst – så påvirket af de værdier, som populærkulturen hvilede på, at det slår igennem i deres egne værker, siger Thomas Ærvold Bjerre.

Hans analyser af forfatternes værker viser en række træk, som kan føres tilbage til

westerngenren: Et patriarkalsk og hårdt sprog, civilisationen kontra vildniset, brug af det barske landskab som en moralsk prøve for de mandlige karakterer og ikke mindst en traditionel maskulinitet.

Punkterer myter

– Ideologien med den stærke og ubøjelige hvide mand, som er alle andre overlegen, bliver dog ikke bare ukritisk ført videre. Et par af forfatterne er tydeligvis fans af den traditionelle western og opretholder myten om en maskulin mandlig helt, som retter op på uret, men andre piller heltemyterne fra hinanden og viser, hvor utilstrækkelige de er til at repræsentere rigtige mennesker, siger Thomas Ærvold Bjerre.

FAKTA

Ph.d.-afhandlingen

Thomas Ærvold Bjerres ph.d.-afhandling hedder "Cowboy Crackers: Echoes of the American Western in Contemporary Southern Fiction".

Afhandlingen bygger på seks primærtekster: "The Sharpshooter Blues" (1995) af Lewis Nordan, "Father and Son" (1996) af Larry Brown, "The Good Brother" (1997) af Chris Offutt, "The Long Home" (1999) af William Gay, "Yonder Stands Your Orphan" (2001) og "One Foot in Eden" (2002) af Ron Rash. Ingen af romanerne er oversat til dansk.

Thomas Ærvold Bjerre er ekstern lektor på Center for Amerikanske Studier på Syddansk Universitet, og han har læst flere westerns og set flere cowboyfilm end de fleste. Men det er faktisk nutidig litteratur fra de amerikanske sydstater, der har været afsæt til hans forskning i, hvordan westerngenrens myter om maskulinitet, vold og ære kommer til udtryk i dag. De tre års forskning er nu afsluttet med ph.d.-afhandlingen "Cowboy Crackers:

Han understreger, at de seks forfattere netop ikke skal ses udelukkende som nutidige westernforfattere, der med deres "Southerns" fornyer en hendøende genre. Deres værker indskrives sig også i andre litterære traditioner, for eksempel sydstaternes eller postmodernismens.

– Forfatterne låner fra westerngenren dels for at undslippe sydstatstraditionerne, som kan virke begrænsende, dels fordi westerngenrens myter er blevet myten om

Amerika. Ved at bruge velkendte westerntræk som sammenstødet mellem individualisme og samfund, mellem fremskridt og natur, mellem vold og orden kan sydstatsforfatterne skabe nye og dog genkendelige vinkler på den udvikling, som foregår i sydstatene i dag, siger Thomas Ærvold Bjerre.

– Det har været et af mine mål at vise, hvor umådelig stor indflydelse myten om den hvide helt har på vores opfattelse af maskuli-

– Det har været et af mine mål at vise, hvor umådelig stor indflydelse myten om den hvide helt har på vores opfattelse af maskulinitet.

Thomas Ærvold Bjerre, ekstern lektor

nitet, for det er kun ved at granske myterne, at vi kan forstå konstruktionen og den magtstruktur, der opretholder dem.

– Det er jo ikke kun i sydstatslitteraturen, at det er muligt at spore ideologien fra de gamle westerns – også andre genrer er med til at bære machomentaliteten ind i det 21. århundrede, for eksempel den amerikanske tv-spændingsserie 24 timer, hvor helten Jack Bauer skyder, før han taler, og den svenske forfatter Jan Guil-

lous seriehelt Carl Hamilton er i bund og grund også en klassisk westernfigur, siger Thomas Ærvold Bjerre.

Hans forskning i westerns har ført til et samarbejde med kollegaen Torben Huus Larsen fra Center for Amerikanske Studier. De har skrevet bogen "Cowboynationen. Westernfilmen og det moderne Amerika", som om kort tid udkommer på Syddansk Universitetsforlag.

Af Bente Dalgaard, bda@sdu.dk

Lundbeck Foundation Junior Group Leader Fellowships

Lundbeckfonden indkalder hermed ansøgninger til fem stipendier for særligt lovende unge forskere og deres forskergrupper.

Stipendierne løber i 5 år, og hvert enkelt stipendium finansieres med 10 mio. kr.

Stipendierne tiltænkes fem danske forskere i 30erne, som vil være i stand til at etablere eller videreføre forskergrupper indenfor sundheds- eller naturvidenskab. Vi forestiller os forskere, som indenfor de sidste 5 år har erhvervet en Ph.D. grad. Emnet skal være original frontlinie forskning indenfor grundforskning eller anvendt forskning.

Lundbeckfonden ser gerne, at stipendierne tiltrækker danske forskere i udlandet, som ønsker at flytte til Danmark og fortsætte deres forskning her.

Lundbeckfonden er en erhvervsdrivende fond med betydelige aktieposter i de to børsnoterede selskaber H. Lundbeck A/S og ALK-Abelló A/S. Afkastet af fondens formue anvendes bl.a. til støtte af videnskabelig forskning overvejende inden for sundhedsvidenskabelig forskning, men også til biologisk orienteret naturvidenskabelig forskning samt fysik og kemi. Fonden uddeler årligt ca. 330 mio. kr.

Ansøgningen må maksimalt fylde svarende til 10 A4 sider, og der skal bl.a. redegøres for projektets forskningsplan, medarbejdere, budget og hvorledes man forestiller sig forskergruppen indplaceret på en dansk forskningsinstitution. Desuden ønskes et Curriculum Vitae med ledsagende liste over videnskabelige publikationer og anbefalinger.

Ansøgningen bedes udfærdiget på engelsk og sendt i PDF format til Lundbeckfonden på mail@lundbeckfonden.dk senest den 15. december 2008, mærket: 'Lundbeckfondstipendier 2009'.

Yderligere information kan fås ved at kontakte Lundbeckfondens forskningschef Erik Juhl på (+45) 39 12 80 11 eller på ovenstående mailadresse.

Lundbeckfonden
Vestagervej 17, 2900 Hellerup
Tlf. +45 39 12 80 00
www.lundbeckfonden.dk

LUNDBECKFONDEN

Årets HCA-forelæser, Peter Agre, vil den 23. oktober vise, hvorfor han stort set er lige kendt for sine evner som forsker og formidler. Foto: Peter Howard.

Glæder og sorger i en videnskabsmands liv

Peter Agre fik i 2003 Nobelprisen i kemi for sin opdagelse af kroppens vandkanaler. Han er dette års HCA-forelæser på SDU, hvor han leverer en personlig fortælling om glæder og sorger i et forskerliv

Fra en verden, hvor der fokuseres benhårdt på fakta og videnskabelige gennembrud, byder Syddansk Universitet nu på et eksklusivt kig ind bag alt det, der ligger i periferien af kampen for at opnå resultaterne.

Når årets HCA-forelæser den 23. oktober træder på talerstolen, bliver publikum mødt af en hardcore naturvidenskabelig forsker med et stort fortællehjerte og en humanistisk tilgang til forskning og formidling: Nobelprismodtageren, professor Peter Agre er i USA stort set lige så kendt for sin forskning i fundamentale og livsbetingende biologiske processer som for sin insistens på at formidle viden om forskning til den almindelige borger.

Oplysende underholdning

Det var epokegørende, da Peter Agre i 1992 opdagede de såkaldte aquaporin vandkanaler, som findes i stort set alle levende organismer. Kanalerne er proteiner, som lader et enkelt vandmolekyle ad gangen slippe gennem cellevæggen. Opdagelsen forklarer, hvordan nyrerne regulerer kroppens vandbalance. Det har blandt andet givet indsigt i den fejlregulering, der sker af kroppens vandbalance i forbindelse med flere livstruende tilstande som nyresygdomme, hjertesygdomme, leversygdomme, hjerneødem og andre sygdomme. I 2003 blev han belønnet med Nobelprisen i kemi for sine opdagelser.

Årets HCA-forelæsning er dog ikke en teoretisk gennemgang af molekylære processer eller cellemembraners funktioner. Som forelæsningsens titel "Joys and Tears of a Life in Science" antyder, er fokus lagt på den gode fortælling om de op- og nedture, den 59-årige forsker har oplevet i sin karriere.

– Jeg vil fortælle min videnskabelige livshistorie ud fra en ikke-faglig synsvinkel. Dele af historien er morsom, andre dele barsk. Og forhåbentlig vil den både underholde og oplyse tilskuerne – uanset om de har en forskningsmæssig baggrund eller ej, siger Peter Agre.

Peter Agre er inviteret til Syddansk Universitet af The Hans Christian Andersen Academy, som hvert år byder på et relevant foredrag ved en international topforsker.

Forelæsningen "Joys and Tears of a Life in Science" kan opleves i Auditorium U45 på Syddansk Universitet i Odense den 23. oktober klokken 15.00. Alle er velkomne.

Allerede klokken 11.00 samme dag giver Peter Agre en videnskabelig forelæsning med titlen "Aquaporin Water Channels - From atomic structure to clinical medicine". Den foregår i seminarrummet på Institut for Biokemi og Molekylær Biologi. Også her er alle interesserede velkomne.

Af Dan Hansen, dan@sdu.dk

På vej mod stjernerne

Hvordan udvikler vi talenter? Og glemmer vi at interessere os for, hvad der foregår i deres hoveder?

Kristoffer Henriksen er netop blevet håndplukket af Team Danmark til at gøre nogle af landets bedste sportsfolk mentalt stærkere. Som en del af opgaven skal han også undervise en række sportsforbund i, hvordan de opbygger en elitekultur.

Når den 34-årige idrætspsykolog til november går i gang med arbejdet, medbringer han den nyeste viden inden for talentudvikling.

Kristoffer Henriksen er ansat på Institut for Idræt og Biomekanik på Syddansk Universitet, hvor han er i fuld gang med en ph.d.-afhandling om, hvordan man skaber de bedste talent-miljøer. Og modsat andre forskere i ind- og udland tror han, at vi tænker alt for afgrænset, når vi søger årsagen til succes i en disciplin.

– Ofte giver vi en bestemt træner æren, hvis vi klarer os godt i en sportsgren. Eller vi forklarer det med en bestemt form for træning eller med særlige karaktertræk hos de udøvere, der når helt til tops. Men i stedet for at tro, at det mest handler om at finde nogle typer med store fødder eller lange arme, bør vi anlægge et bredere perspektiv. Vi bør interessere os for, hvorfor nogle klubber og centre konstant producerer udøvere på internationalt niveau, mens andre ikke gør, siger Kristoffer Henriksen.

Derfor har han som led i sit forskningsprojekt blandt andet rejst rundt med talentgruppen inden for sejlsport i 49-klassen.

Her vandt Danmark som bekendt guld ved OL i Beijing efter stor dramatik i den afgørende sejlads, hvor danskerne på grund af en knækket mast måtte låne en kroatisk båd.

– Under de omstændigheder var det selvfølgelig en usædvanlig bedrift af Martin Kirketerp og Jonas Warrer. Men min pointe er faktisk, at hvis de ikke havde kunnet deltage, havde Danmark i hvert fald to andre hold i samme klasse, der i stedet kunne have vundet. Det er atypisk for et lille land, at en bestemt idrætsgren kan udklække så mange talenter, siger Kristoffer Henriksen og fortsætter:

– En stor del af forklaringen skal findes i et usædvanlig åbent miljø. Konkurrenterne træner gerne med hinanden, og det er normalt, at de allerbedste også tager sig af talenterne. At for eksempel OL-guldvinderne som noget naturligt bruger tid på vandet på at dele deres viden og erfaringer med andre, som endnu ikke er nået op på deres niveau.

At stjernerne involverer sig og føler ansvar for talenterne, er en mentalitet, Kristoffer Henriksen også er stødt på i en anden succesfuld klub, han har fulgt under sit ph.d.-projekt.

Det er den svenske atletikklub IFK Växjö, som gennem årene har udklækket nogle af Sveriges bedste atleter – senest Carolina Klüft, som har vundet VM og OL i syvkamp.

– Også her er det naturligt at træne sammen, og klubben har nogle værdier om, at alle skal yde og betale tilbage. For eksempel kommer en stjerne som Carolina Klüft og holder foredrag for nye medlemmer, fortæller SDU-forskeren.

FAKTA

Kristoffer Henriksen

Kristoffer Henriksen er sportspsykolog og ph.d.-stipendiat på Syddansk Universitet, hvor han undersøger succesfulde talentudviklings-miljøer. Han har i otte år fungeret som konsulent for forskellige sportsudøvere og forbund. Senest er han sammen med to kolleger udpeget af Team Danmark til mentalt at styrke landets bedste sportsfolk og trænere over de næste fire år. Kristoffer Henriksen er formand for Dansk Idrætspsykologisk Forum.

VM- og OL-vinderen Carolina Klüft og hendes klub indgår i Kristoffer Henriksens forskningsprojekt. Foto: Scanpix.

Tænk på helheden

Han arbejder ud fra en holdning om, at talentudvikling ikke kun afgøres på træningsbanen:

– Der er mange elementer, som har betydning. Skole, forældre, træner, klub og udøver skal udgøre en enhed, der arbejder sammen. Det er ofte her, forklaringen skal findes, når et ungt talent er ved at miste motivationen, påpeger han.

Men i mange idrætsmiljøer er der stadig tradition for kun at fokusere på, hvad der foregår i hovedet på udøverne i forbindelse med konkurrencen – hvad der sker efter kampen og uden for banen, må de selv finde ud af.

– Det er måske også en del af forklaringen på, at der ikke tidligere har været interesse for mere systematisk at undersøge, om der er nogle faktorer, som går igen i de miljøer, der har tradition for at udklække talenter, siger Kristoffer Henriksen.

Heller ikke inden for fodbold er der for alvor forsket i, hvad der skaber de bedste talentmiljøer. Og det på trods af at det er en sportsgren, hvor spillere handles for millioner, og hvor mange klubber betaler såkaldte scouts for at rejse rundt og finde spillere, der skiller sig ud.

– Jeg tror heller ikke, at det kommer til at ske foreløbigt. Det vil være et stort arbejde, og desuden er der et ret konservativt syn på tingene i fodboldverdenen, fortæller Kristoffer Henriksen.

Blandt sine tidligere job har han ganske vist hjulpet flere fodboldspillere, der enten havde scoringskrise eller blot var ved at miste motivationen. Men hver gang har opgaven været isoleret til en enkelt spiller – ikke et hold.

– Faktisk er AaB en af de eneste klubber herhjemme, som mentalt arbejder med holdet som en enhed. Det er efter min mening vigtigt, for man må ikke undervurdere kollektivets betydning. Når en bestemt spiller ikke præsterer, kan det være, at forklaringen skal findes andre steder end hos vedkommende selv, siger Kristoffer Henriksen og tilføjer, at psykologen desuden kan analysere samspillet mellem træneren og spillerne.

– Ofte giver vi en bestemt træner æren, hvis vi klarer os godt i en sportsgren.

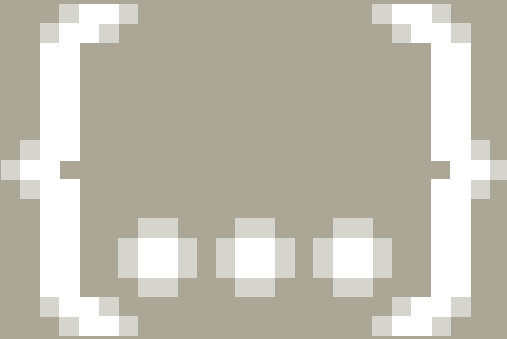
Kristoffer Henriksen, ph.d.-studerende

Sideløbende med konsulentjobbet i Team Danmark skal Kristoffer Henriksen nu i gang med at finde en tredje klub til sit forskningsprojekt.

– Jeg ved endnu ikke, hvilken det bliver. Men det ligger fast, at den skal være fra Skandinavien, og at det skal være en, som har tradition for at skabe talenter. Og så håber jeg selvfølgelig, at jeg i sidste ende kan uddrage nogle fælles træk fra de tre miljøer, som indgår i min afhandling, siger han.

Af Kent Kristensen, kk@sdu.dk

ANSØGNINGSFRIST 15. NOVEMBER

STUDY SOFTWARE DEVELOPMENT

EMBED YOURSELF IN THE ENTERPRISE

itu.dk/kandidat

IT-Universitetet
i København

IT-Universitetet er Danmarks yngste universitet – 100% helliget den digitale verden.
Fra game og kommunikation til business og softwareudvikling

Danske Studielegater

– hent ny viden i udlandet

Er du i gang med en videregående uddannelse, og skal du læse tre til 12 måneder i udlandet? Så kan du søge et Danske Studielegat på 20.000 kr. før skat. Og måske allerede være på vej til alverdens viden.

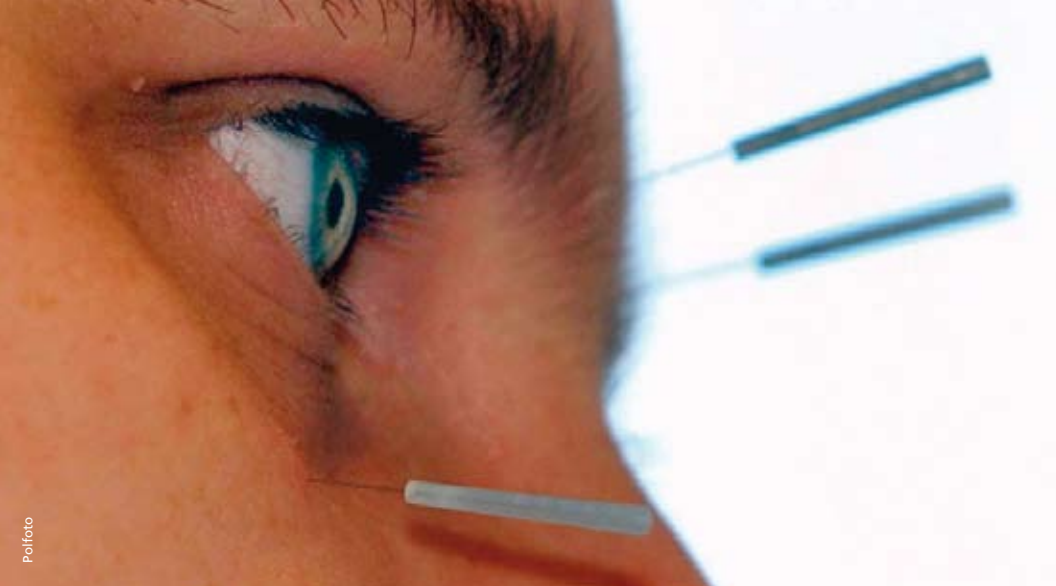
Læs mere om vilkårene og ansøg på www.danskebank.dk/studielegat.

Der er ansøgningsfrist den 1. november 2008.

Om Danske Studielegater

Danske Studielegater er en del af vores program for finansiell forståelse og investering i uddannelse. Med Danske Studielegater ønsker vi at være med til at give studerende mulighed for at læse i udlandet og bringe ny viden med hjem.

Danske Bank

Hvad er alternativ behandling?

I loven defineres alternativ behandling som "de terapier, der rækker ud over de behandlingstilbud, der tilbydes i det offentligt finansierede sundhedssystem og som ikke er omfattet af Sundhedsstyrelsens tilsyn". Der findes et meget bredt udbud af alternative behandlinger. I en undersøgelse fra Syddansk Universitet, "Analyse af det danske udbud af komplementær og alternativ behandling", er nævnt næsten 200 forskellige former lige fra akupunktur, zoneterapi og massage over de mere kontroversielle som pendulering, aurahealing og numerologi til de mere eksotiske som arolo, ayurveda og posturologi.

Fra hokusfokus til seriøs forskning

Da antropologen Helle Johannesen i slutningen af 1980'erne skrev sin ph.d. om alternativ behandling i Danmark var det svært at blive taget alvorligt blandt akademikere.

– Jeg forlod området midt i 1990'erne, fordi ingen gad høre på den viden, jeg havde ophobet, konstaterer hun, mens hun sidder på sit kontor på J.B. Winsløvs Vej i Odense – nu med titel af professor og leder af det store tværvideenskabelige projekt CCESCAM, hvor der er afsat næsten ni millioner til tværvideenskabelig forskning i alternativ behandling.

For der er sket meget i forholdet mellem forskerne og den alternative behandling

gennem de seneste 10-15 år. I dag er alternativ behandling blevet et valgfag på medicinstudiet, nogle læger er begyndt at bruge akupunktur i deres praksis og der findes læger, der anbefaler deres patienter at gå til zoneterapeut.

Den udvikling afspejler sig også i dette nummer af Ny Viden, hvor vi sætter fokus på forskning i den alternative behandling, som i dag foregår mange steder på SDU.

Her bliver det eksempelvis undersøgt, hvad healing kan gøre for kræftpatienter, hvad urter kan gøre mod sukkersyge og det bliver analyseret, hvem de alternative behandlere er.

Af Vagn Erik Andersen, vea@journalist.dk

FAKTA

Næsten hver anden har prøvet

45,2 procent af alle danskere har på et eller andet tidspunkt brugt alternativ behandling. 22,5 procent – eller næsten en million danskere – har inden for det seneste år været hos en alternativ behandler.

Andelen af danskere, der har brugt alternativ behandling inden for det seneste år, er steget fra 10 procent i 1987 til 22,5 procent i 2005. Stigningen er størst blandt dem med længst uddannelse.

Andelen, der har brugt alternativ behandling inden for det sidste år, er størst blandt personer med 13-14 års skolegang / erhvervsuddannelse. Også folk med endnu længere uddannelser ligger over landsgennemsnittet.

Betydeligt flere kvinder end mænd har brugt alternativ behandling inden for det seneste år: 28,5 procent kvinder mod 16,1 procent mænd.

Kilde: Sundheds- og sygelighedsundersøgelsen 2005 fra Statens Institut for Folkesundhed ved Syddansk Universitet.

Polfoto

Hvad ved sygeplejersker om kranio-sakral terapi?

En voksende andel af de indlagte på danske sygehuse køber sig også til behandlinger hos zoneterapeuter, kranio-sakral terapeuter, akupunktører og andre alternative behandlere. Men ved sygeplejerskerne så meget om alternativ behandling, at de på en kvalificeret måde kan rådgive patienterne?

Det har Anita Lunde fra Institut for Sundhedstjenesteforskning på SDU fået knap 400.000 kroner til at undersøge.

– Jeg synes, at det er vigtigt, at sygeplejerskerne har et godt kendskab til det her felt, fordi mange patienter har brug for at kunne sparre med sundhedspersonalet om hvilke typer af alternativ behandling, de kan have gavn af. Det kan også være, at patienterne allerede bruger en form for alternativ behandling, som kan interagere på en uheldig måde med den behandling, de får på sygehuset, siger videnskabelig assistent Anita Lunde.

Hun har flere indgange og motiver til at kaste sig over undersøgelsen. Ud over at være forsker på SDU er hun uddannet både sygeplejerske og akupunktør.

– Sygeplejersker er vigtige af to årsager i den her sammenhæng. For det første viser adskillige udenlandske undersøgelser, at de udgør den mest åbne faggruppe på sygehuse i forhold til alter-

nativ behandling, og for det andet er de ofte bindeledet fra patient til læge, siger hun.

Undersøgelsen skal også kaste lys over, hvor ofte sygeplejersker står i situationer, hvor patienterne vil tale med dem om alternativ behandling, og hvilke problematikker, der opstår, når det sker. Det kan nemlig afsløre hvilke behov for kurser og efteruddannelse, sygeplejersker har på det her felt.

Af Vagn Erik Andersen, vea@journalist.dk

FAKTA

Undersøgelse blandt 2.500 sygeplejersker

2.500 sygeplejersker fra hele landet vil modtage et spørgeskema om deres viden om alternativ behandling. Undersøgelsen begynder i slutningen af 2008 og vil være afsluttet ved udgangen af 2009.

Videns- og Forskningscenter for Alternativ Behandling (under Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse) finansierer undersøgelsen.

Kræftpatienter spiller på flere strenge

Næsten ingen kræftpatienter vælger sygehuset fra – men cirka halvdelen vælger samtidig de alternative behandlere til

Gennem de 26 år, hvor Bjarne Nielsen knoklede 14 timer i døgnet i sin købmandsforretning i Stige lidt nord for Odense, tænkte han ikke meget på alternative behandlere, og når han gjorde, var det med en pæn portion skepsis.

I dag taler han hellere om de gode oplevelser, han selv har haft gennem de seneste godt to år, hvor han har kæmpet mod en ondartet kræftsygdom.

Det har han gjort med hjælp fra såvel kemokur i det etablerede sundhedsvæsen som vitaminkur hos en alternativ behandler. På den måde er Bjarne Nielsen ikke nogen ualmindelig kræftpatient. Kun få kræftpatienter siger nej til lægernes tilbud om stråler, operation eller kemokur, men samtidig opsøger omkring halvdelen af patienterne hjælp fra en alternativ behandler, oplyser professor Helle Johannessen, Syddansk Universitet, som gennem mange år har forsket i alternativ behandling.

– Det er tydeligt, at patienterne ikke ser de alternative behandlere som et alternativ til den konventionelle behandling, men som et supplement. Derfor er det i dag blandt forskere blevet almindeligt i stedet at bruge udtrykket komplementær og alternativ behandling, forkortet KAB, fortæller hun.

Patienter vil være aktive

55-årige Bjarne Nielsen fik konstateret kræft i endetarmen i sommeren 2006, og snart viste det sig, at sygdommen havde bredt sig til leveren. Syv af de otte sektioner, som leveren inddeles i, var så ødelagte, at det ikke var muligt at skære kræften væk.

For ham og hans kone Minna gik de første otte dage efter chokmeldingen med at græde, men så meldte der sig et behov for at tage sin skæbne i egne hænder. Sammen med deres to voksne sønner begyndte ægteparret at gennemtrawle internettet for at finde ud af, hvordan de selv kunne fremme helbredelsen af Bjarne.

Dette behov for selv at gøre noget aktivt imod kræften er en af de stærke drivkræfter hos mange, der opsøger alternative behandlere, fortæller Helle Johannessen. Ud over selv at finde og opsøge behandleren er der ofte også ofte opgaver forbundet med kost og livsmægning, som patienten skal gennemføre i dagligdagen.

Det har i høj grad også været tilfældet hos Bjarne Nielsen. Hans valg af alternativ behandler faldt på Bruce Philip Kyle i Århus, som er overbevist om, at store mængder C-vitamin kan bekæmpe kræftceller og samtidig gøre patienterne bedre i stand til at modstå giften fra kemokuren.

Vitaminerne skal komme fra blandt andet kost og juicer med masser af frugt og grøntsager, så Bjarne og Minna Nielsen bruger hver dag flere timer på at snitte, hakke og presse så store mængder, at det svarer til, hvad de tidligere købte på 14 dage. Alene i supermarkedets grøntafdeling lægger de hver uge 1500 kroner. Desuden spiser de nu fisk fire gange om ugen.

Ved siden af får han også hver uge sprøjtet store mængder C-vitamin direkte ind i årene.

Tror på begge behandlinger

– Den vigtigste grund til at vælge netop den her behandler var, at han var uddannet læge, for jeg var bange for at komme i klørerne på nogen, der reelt ikke vidste, hvad de havde med at gøre, siger Bjarne Nielsen.

Han holdt en høj blodprocent gennem hele perioden, hvor han fik kemokur, og det er han overbevist om, at han kan takke kostmægningen og de ugentlige indsprøjtninger af C-vitamin for. Kræften i leveren svandt ind, så den sidste rest kunne brændes væk, og knuden i tarmen blev væsentlig mindre, så den kunne opereres bort, og det tilskriver han først og fremmest den kemokur, han fik på hospitalet.

– Men jeg tror ikke på, at den kan stå alene. Sygehusvæsenet har meget at lære, når det gælder at inddrage os patienter i, hvad vi selv kan gøre. For eksempel har ingen talt med os om at ændre på vores kost, siger Bjarne Nielsen.

Hyggelig behandling

Også på andre områder synes han, at de konventionelle behandlere skulle tage ved lære af den alternative behandling:

– Når jeg får C-vitamin gennem et drop i armen, sidder vi syv patienter i lænestole i en almindelig dagligstue, døren ud til haven er slået op, der er saftvand i kanden og personalet går rundt i civilt tøj. Vi sidder og snakker hyggeligt og udveksler erfaringer om vores sygdom. Det er noget, jeg glæder mig til. Noget der giver et pep. På kræftafdelingen går personalet i hvide uniformer, mange patienter ligger ned og der bliver ikke udvekslet mange ord. Det er bestemt ikke opmuntrende, siger Bjarne Nielsen.

Kort efter, at kræften var blevet opdaget i sommeren 2006, blev han spurgt af Anita Ulrich, ph.d.-stipendiat på SDU, om han kunne tænke sig at være med i en undersøgelse af kræftpatienters erfaringer med både den etablerede og den alternative behandling. Og han var ikke i tvivl om sit svar:

– Det er godt, at forskerne tager det her alvorligt, og forhåbentlig kan det føre til, at der bliver lagt et pres på Sundhedsstyrelsen, så de kommer i gang med at inddrage de positive erfaringer fra de alternative behandlinger, siger Bjarne Nielsen.

Af Vagn Erik Andersen, vea@journalist.dk

Værsgo. Så er der serveret hjemme hos Bjarne og Minna Nielsen. Masser af frugt og grønt har hjulpet i kampen mod kræften, mener de.
Foto: Heidi Lundsgaard.

Lægerne og de alternative nærmer sig hinanden

Forskere ser flere tegn på, at læger og alternative behandlere begynder at interessere sig for hinandens metoder

Skyttegravskrigen mellem den etablerede og den alternative sundhedssektor er så småt ved at blive afblæst.

Tre kvindelige forskere ved Syddansk Universitet, som med en antropologisk tilgang beskæftiger sig indgående med alternativ behandling, er enige om, at de to verdener har meget at lære hinanden, og de mener også, at den erkendelse vokser frem i begge lejre.

– Kræftlægerne er begyndt at interessere sig for nogle af de alternative teknikker, der kan lindre eller gøre patienterne stærkere til at stå igennem kemokur eller strålebehandling, for lægerne ved jo, at det ofte er en hård behandling, deres patienter udsættes for, siger professor Helle Johannessen fra Institut for Sundhedstjenesteforskning ved Syddansk Universitet.

Hun har gennem 15 år forsket i alternativ behandling og er i dag leder af et stort tværvideenskabeligt projekt, som med små ni millioner kroner i ryggen undersøger, hvad de alternative har at tilbyde kræftpatienter.

Lægernes interesse for det alternative udspringer også af, at de fra undersøgelser ved, at en meget stor del af deres patienter supplerer den behandling, de får på sygehuset, med healing, akupunktur, massage og mange andre former for behandling.

– Så lægerne vil gerne sikre sig, at deres patienter ikke gør noget, der modvirker den behandling, som de giver dem, siger Helle Johannessen.

Smertestillende uden bivirkninger

Ph.d.-stipendiat Anita Ulrich, SDU, er i sin forskning optaget af, hvordan kræftpatienter oplever den behandling, de modtager i både det etablerede og det alternative system.

– Der er ikke længere så skarp modsætning mellem de to verdener, og det kan man også se ved, at eksempelvis zoneterapi og

akupunktur begynder at blive accepteret blandt mange læger herhjemme, og jeg har netop oplevet i Melbourne, at man i det offentlige sundhedsvæsen giver kræftpatienter massage, siger hun. De patienter, hun interviewer, fortæller, at de får et pusterum fra smerterne, når de får massage, så hun synes, at det ville være oplagt at inddrage det i den konventionelle behandling – også fordi der ikke er nogen bivirkninger.

– Men det støder på modstand, fordi man i det etablerede sundhedsvæsen stiller krav om, at behandlingen skal vise en effekt på sygdommen. Det betyder, at de alternatives indsats ikke bliver positivt bedømt, selv om patienterne giver udtryk for, at den giver dem mere fysisk og psykisk velvære, siger Anita Ulrich.

Hun peger på, at der trods tilnærmelserne stadig er store forskelle i tilgangen til kræft i de to systemer:

– I det konventionelle system er der meget fokus på knuden, mens patienterne oplever, at der ikke er meget hjælp at hente, når det kommer til de eksistentielle dimensioner. Her søger de over mod de alternative behandlere, men det betyder, at man kun kan få det behov dækket ind, hvis man har råd, siger hun.

Healing møder skepsis

Ph.d.-stipendiat Majken Belusa følger en gruppe kræftpatienter, der bruger healing, og hun peger på, at netop i forhold til healing, hvor behandler og klient ikke behøver at være i fysisk kontakt med hinanden, er lægerne fortsat skeptiske.

Hendes interviews med kræftpatienter, der bruger healing, viser, at de er meget optaget af, hvorfor de har fået kræft:

– Deres eget svar på det spørgsmål er ofte afgørende for, hvilke initiativer de sætter i værk, og hvilken alternativ behandling, de vælger. Men hvis de forklarer lægen, hvad de selv tror, er årsagen til, at de er blevet syge, bliver der ikke lyttet, og samtalen afsluttes

hurtigt. Hvis der var større åbenhed og lydhørhed, ville lægerne få større forståelse for, hvorfor patienterne gør, som de gør, og det ville betyde større tillid mellem de to parter, siger Majken Belusa. Én af kræftpatienterne i hendes undersøgelse siger, at hun ikke fortæller lægen, at hun går til healing, fordi hun er bange for ikke at blive opfattet som et rationelt tænkende væsen.

Andre undlader at fortælle det, fordi de er bange for at blive smidt om bag i køen og nogle siger, at de ikke kan se nogen grund til at tale med lægen om det, fordi han alligevel ikke kender til det eller tror på det.

Energier deler vandene

En af de store barrierer mellem lægerne og de alternative ligger ifølge de tre forskere i de forklaringsmodeller, som bruges i den alternative verden.

– Lægerne har ikke problemer med de psykologiske og antropologiske forklaringer, som de støder på, men når de hører om energier, som farer rundt i kroppen, eller at kroppen simpelt hen er energi, så står de af, fortæller professor Helle Johannessen.

De tre forskere mener, at det, de alternative behandlere kan tilbyde, er noget helt andet, end man får i det etablerede sundhedsvæsen, så det er mere korrekt at tale om et supplement end et alternativ til den konventionelle behandling. De alternative kan tilbyde lindring, tid, fokus på de psykologiske og eksistentielle aspekter, mens lægerne kan tage sig af at skære kræftcellerne væk eller slå dem ihjel.

Arbejdsdelingen kan dog ikke stilles så firkantet op, mener de tre forskere:

– Hvis jeg fik kræft, ville jeg helt sikkert supplere behandlingen fra det offentlige med noget alternativt. Ikke for at blive helbredt, men for at få det bedre. Måske kan det tilmed have en positiv effekt på mit immunsystem. Det er ikke bevist, men jeg vil ikke afvise det, siger Helle Johannessen.

Af Vagn Erik Andersen, vea@journalist.dk

FAKTA

Tre kvinders forskning

Helle Johannessen er leder af CCECAM (Centre for Cross-disciplinary Evaluation Studies in Complementary and Alternative Medicine – Center for tværvideenskabelige evalueringsstudier af komplementær og alternativ behandling), hvor ansatte fra både Syddansk Universitet og Aarhus Universitet forsker i alternativ behandling. Projektet har været i tre år, og bevillingen udløber til nytår. Fremtiden er uvis for CCECAM.

Professor Helle Johannessen har som led i projektet været i Italien for at se på forskelle og ligheder i forholdet til og brugen af alternativ behandling i forhold til Danmark. Ph.d.-stipendiaterne Anita Ulrich og Majken Belusa er to af de forskere, der under CCECAM har fokus på kræftpatienter, som benytter alternativ behandling.

Anita Ulrich har gennem to år fulgt 15 kræftpatienter og interviewet dem flere gange undervejs om, hvordan de oplever den behandling, de får både på hospitalet og hos de alternative behandlere. Alle 15 deltagere får traditionel behandling mod kræft eller går til kontrol, og 13 af dem får samtidig alternativ behandling. Sideløbende har hun gennemført interviews med fokusgrupper bestående af otte andre kræftpatienter og to pårørende. Hendes ph.d.-afhandling er færdig i marts 2009.

Majken Belusa har gennem to år fulgt 16 kræftpatienter, som ved siden af den gængse kræftbehandling også går til healing. Patienterne er blevet interviewet flere gange undervejs. Desuden er 19 healere blevet interviewet, og hun har været med patienterne til behandling både på kræftafdelingen og hos healere. Også læger og sygeplejersker er blevet interviewet, og nogle af dem er blevet fulgt i deres arbejde. Hendes ph.d.-afhandling er færdig i maj 2009.

Store perspektiver i planter til helbredelse

Både kommercielt og sundhedsmæssigt er der et stort potentiale i planter, mener professor på SDU

Patienter med type 2 diabetes kan om nogle år måske behandles med ekstrakter fra planter, som stort set er uden bivirkninger. Det er et af perspektiverne i den forskning, som godt 20 videnskabsfolk netop er begyndt på under ledelse af Institut for Biokemi og Molekylær Biologi ved Syddansk Universitet. Små 14 millioner kroner har det Strategiske Forskningsråd givet til projektet, der har i alt 22 millioner kroner at råde over frem til år 2011. Målet er at finde ud af, hvilke stoffer i planter, der er gode til at bekæmpe eller forebygge livsstilsrelaterede sygdomme så som fedme og type 2 diabetes.

– Vi vil både identificere de centrale, virksomme stoffer i planter og finde ud af, hvorfor og hvordan de virker, siger professor Lars Porskjær Christensen.

Færre bivirkninger

Han fortæller, at det kan være som at finde en nål i en høstak, når man skal opklare præcis hvilket stof i en plante, der har den helbredsgavnige effekt. Når man på et tidspunkt i processen har fundet ekstrakter, der indikerer, at de indeholder vigtige stoffer i forhold til fedme og type 2 diabetes, bliver de delt op i endnu mindre fraktioner, og til sidst bliver de prøvet af på dyr.

– Vi regner med at finde naturstoffer, som kan være med til at udvikle mere effektiv medicin eller medicin med færre bivirkninger end den, man bruger i dag, siger Lars Porskjær Christensen. Han forudser også, at resultaterne kan bruges til at frembringe sunderede fødevarer og nye funktionelle fødevarer, der har en dokumenteret effekt over for livsstilssygdomme.

Dokumentation er afgørende

Også forretningsmæssigt ser han store perspektiver, fordi resultaterne både kan føre til nye medicyntyper og bruges til at starte en dansk nicheproduktion af planter.

– Vi kan ikke konkurrere på prisen, men hvis vi i modsætning til producenterne i eksempelvis Østeuropa står med videnskabelig dokumentation for, at vores planteprodukter virker, så vil der helt sikkert være en efterspørgsel. I dag bliver mange plantebaserede produkter solgt uden dokumentation for virkningen, siger Lars Porskjær Christensen.

Projektet skal også give svar på, hvordan man dyrker planterne, så de producerer mest muligt af de gavnlige stoffer.

Lars Porskjær Christensen afsluttede sidste år et projekt med kolleger fra Århus Universitet, som viste, at det er muligt at opbygge en dansk nicheproduktion af ginseng med et højt indhold af virksomme stoffer i ginsengroden.

Af Vagn Erik Andersen, vea@journalist.dk

Kinesiske urter kan måske gøre os tyndere

SDU forsker i urternes effekt på kroppens optag af mad

En række forskere fra Syddansk Universitet arbejder på at finde de virksomme stoffer i kinesiske planter og medicin. Institut for Biokemi og Molekylær Biologi leder projektet TCM (Traditional Complementary Medicine), som også involverer kinesiske forskere og virksomheder.

De kinesiske urter kan muligvis være med til at gøre danskerne tyndere:

- Man har fundet ud af, at de forskellige typer af bakterier, som vi har i tarmen, er afgørende for, hvordan vi optager maden. Nu vil vi se på, om de kinesiske planter indeholder stoffer, der kan

ændre på bakterierne i tarmen, så man ikke så let bliver tyk, siger professor Karsten Kristiansen.

Professor Lars Porskjær Christensen, der forsker i plantestoffer og sundhed ved universitetets Institut for Kemi-, Bio- og Miljøteknologi er overbevist om, at der er store perspektiver i projektet.

- Det er min forventning, at vores forskning en dag kan ende med en pille eller en form for medicin med de ønskede egenskaber. Men det er klart, at vejen er lang, for projektet er meget dyrt at gennemføre og derfor afhængigt af store bevillinger og stærke samarbejdspartnere, siger han.

Af Vagn Erik Andersen, vea@journalist.dk

Er der penge i omega-3-fedtsyrer?

Fisk er sundt, fordi de indeholder store mængder af omega-3-fedtsyrer. Det er i hvert det budskab, som vi ofte støder på i medier og i kampagner for kostomlægning.

Men er fiskespisere rent faktisk sundere end andre, og er der penge at hente for samfundet, hvis flere begyndte at spise fisk eller indtage omega-3 som tabletter?

Det er forskere fra CAST (Center for Anvendt Sundhedstjenesteforskning og Teknologivurdering) ved at undersøge.

3500 fynboer har besvaret et spørgeskema om deres sundhedstilstand og hvor tit, de spiser fisk.

– Det viser sig, at de, der spiser fisk mindst en gang om ugen, har et bedre helbred end andre, når man korrigerer for alder, køn og en række livsstilsfaktorer, fortæller professor Jan Sørensen fra CAST.

Sådan er de alternative

Fiskespiserne kommer sjældnere på sygehuset, men til gengæld er de oftere på besøg hos deres læge.

– Det kunne tyde på, at de generelt har en mere sundhedsbevist adfærd end den gruppe, der spiser mindre fisk, mener Jan Sørensen. Omega-3-projektet er støttet af Det Strategiske Forskningsråd og afsluttes til november.

CAST er også tilknyttet CCECAM (center, der forsker i alternativ behandling), og i den forbindelse har forskere fra CAST gennemført en større undersøgelse af, hvem de alternative behandlere er og hvilken uddannelse og baggrund, de har. Undersøgelsen ligger i dag tilgængelig på internettet ("Analyse af det danske udbud af komplementær og alternativ behandling") og de vigtigste resultater er gengivet i faktabokse i dette tema om alternativ behandling.

Af Vagn Erik Andersen, vea@journalist.dk

FAKTA

Prototypen: En 49-årig kvinde

- 83 procent af de alternative behandlere er kvinder.
- Gennemsnitsalderen er 49 år.
- 88 procent har en anden erhvervs-mæssig uddannelse – og ud af dem har 29 procent en uddannelse inden for det sundhedsfaglige område.
- Der er cirka 2700 organiserede alternative behandlere.
- Knap halvdelen af dem har alternativ behandling som hovederhverv med en gennemsnitlig arbejdsuge på 35 timer.
- Der er næsten lige så mange organiserede alternative behandlere i Danmark som der er tandlæger.
- Prisen for en halv times konsultation er i gennemsnit 149 kroner.
- Behandlerne har i gennemsnit brugt to arbejdsår på at uddanne sig til alternativ behandler.
- De mest udbredte former for alternativ behandling er zoneterapi, massage, akupunktur og kranio-sakral terapi, der samlet dækker over 2/3 af de behandlere, der deltog i undersøgelsen.

Kilde: Analyse af det danske udbud af komplementær og alternativ behandling, CAST – Center for Anvendt Sundhedstjenesteforskning og Teknologivurdering på SDU. Undersøgelsen omfatter kun organiserede alternative behandlere.

Master i

journalistik

Master i journalistik kombinerer det bedste fra den journalistiske og den akademiske verden og giver dig en praktisk indføring i journalistiske arbejdsmetoder og genrer.

Uddannelsen giver dig blandt andet:

- Træning i journalistiske arbejdsmetoder og journalistisk formidling
- Indblik i det journalistiske nyhedsbegreb
 - Kompetence til at foretage etiske valg og fravalg
 - Kendskab til medielovgivningen
 - Forståelse for mediernes rolle i samfundet

INFORMATIONSMØDER
22. oktober kl. 17-19 på
Syddansk Universitet i Odense.
29. oktober kl. 9-11
i DR byen i København.

Uddannelsen er relevant for dig, hvis du allerede har erfaring inden for journalistik, kommunikation eller andre typer formidling, men gerne vil styrke din journalistiske faglighed.

Uddannelsen foregår i Odense og varer 2 år på deltid.
Søg nu og senest 1. december 2008. Uddannelsen starter 6. februar 2009. Læs mere om uddannelsen og tilmeld dig informationsmødet på

www.sdu.dk/masterjournalistik eller kontakt os på
tlf. 65 50 40 89, e-mail: masterjournalistik@sam.sdu.dk

SYDDANSKUNIVERSITET.DK

Thomas Buttenschøn og band gav den gas under fusionskoncerten
Foto: Ole Friis.

Vellykket fusionskoncert ▲

Den store plæne foran skoven på Campus i Odense var fyldt godt op, da Syddansk Universitet markerede sit 10-år med en stor fusionskoncert. Tusinder af studerende og ansatte var blevet lokket til af musikken og det strålende solskinsvejr. De kunne nyde musikalske indslag fra henholdsvis den

poetiske troubadour Thomas Buttenschøn, det internationalt kendte pop/rockband Blue Foundation samt det lokale up-coming rockband Ström.

Hver femte drikker for meget

860.000 danskere over 16 år drikker mere end Sundhedsstyrelsens anbefalinger på maksimum 14 genstande om ugen for kvinder og 21 genstande om ugen for mænd. Det viser en undersøgelse fra Statens Institut for Folkesundhed ved Syddansk Universitet.

Undersøgelsen afslører blandt andet også, at flere mænd end kvinder drikker over genstandsgrænserne, og at personer i aldersgrupperne 16-24 og 45-64 oftere drikker over genstandsgrænserne end personer der er 25-44 år og over 65 år.

SDU med i toppen

Ifølge en ny stor undersøgelse er Syddansk Universitet blandt landets bedste universiteter. Undersøgelsen "Børsen University Scorecard", der

fokuserer på parametre som international gennemslagskraft og synlighed, kvalitet i undervisningen og økonomi, placerer Syddansk Universitet på en 2. plads, kun overgået af DTU. SDU-rektor, Jens Oddershede, erklærer sig tilfreds med placeringen, men understreger, at enhver form for rangliste i universitetskredse er kontroversiel og kan give anledning til uenighed alt efter, hvor man befinder sig på listerne.

ANSØGNINGSFRIST 15. NOVEMBER

**LÆS DIGITAL DESIGN
OG KOMMUNIKATION**
OG DIGITALISER DIN VIDEN
itu.dk/kandidat

 IT-Universitetet
i København

IT Universitetet er Danmarks yngste universitet – 100% helliget den digitale verden.
Fra game og kommunikation til business og softwareudvikling

ANSØGNINGSFRIST 15. NOVEMBER

LÆS BUSINESS & IT
OG DIGITALISER DIN VIDEN
itu.dk/kandidat

 IT-Universitetet
i København

IT Universitetet er Danmarks yngste universitet – 100% helliget den digitale verden.
Fra game og kommunikation til business og softwareudvikling

| Trafik | →

– Samtidig har søvejen den fordel, at får du godset ind om natten, så skal lastbilerne, der transporterer det videre, køre ud af byen og modsat pendlertrafikken om morgenen. Og når lastbilerne om eftermiddagen og aftenen kommer retur for at blive fyldt op, så kører pendlerne ud af byen. Den slags brug af ledig kapacitet på vejene bliver endnu mere væsentlig fremover.

Lektor Jacob Kronbak, Institut for Maritim forskning og Innovation, til JydskeVestkysten

| Efterløn |

– Skal man finde de hænder, vi mangler, er det jo ikke blandt forældre på barselsorlov, man skal lede. Derfor er tilbagetrækningsalderen, altså efterløn og folkepension, de helt oplagte steder at rette blikket mod, hvis man vil have hurtige resultater.

Professor Jørn Henrik Petersen, Institut for Statskundskab, til arbejdsgivernes magasin, Agenda

| Danske arbejdere i Nazi-Tyskland |

– Mange af de unge mennesker oplevede det som et eventyr. Tysk teknologi havde også dengang en international stjerne, og man kunne lære noget, man ikke kunne derhjemme.

Lektor Terkel Stræde, Institut for Historie, Kultur og Samfundsbeskrivelse, i DR2

| Utroskab |

– Hvis man skal se på utroskab i nutidens perspektiv og på den måde, vi lever sammen med hinanden i dag, så passer utroskab glimrende ind i det individuelle mønster, vi i stigende grad er en del af.

Lektor Karen Hvidtfeldt Madsen, Institut for Litteratur, Kultur og Medier, til Berlingske Tidende

| Håndbold |

– Der er i de seneste år kommet meget stor fokus på spillernes fysiske styrke, og en af hovedårsagerne til, at det danske herrelandshold har kunnet

Tælles alle samfundsomkostninger med, koster det 19 kroner at transportere et ton gods 100 kilometer på lastbil, mens prisen til søs er 3,67. Dertil kommer, at trafikikkerheden, antallet af ulykker og slid på infrastrukturen mindskes, påpeger lektor Jacob Kronbak. Foto: Scanpix.

klare sig så godt, er, at spillerne er blevet markant stærkere rent muskelmæssigt.

Lektor Lars Michalsik, Institut for Idræt og Biomekanik, til Morgenavisen Jyllands-Posten

| Fisk mod depression |

– Forskningen tyder på, at omega-3 kan mindske risikoen for psykiske sygdomme som maniodepression, skizofreni og visse nervebetingede sygdomme.

Professor Ole G. Mouritsen, Institut for Fysik og Kemi, til Politiken

| Intelligente robotter |

– Om 10-20 år vil vi se modulære robotter, der er opbygget af mange små intelligente robotteknologiske byggeklodser, som kan skille sig selv ad, når de har en udført en opgave, ændre form til f.eks. et køretøj og rulle hen og udfør en anden opgave.

Professor Henrik Hautop Lund, Mærsk Mc-Kinney Møller Institut, til Morgenavisen Jyllands-Posten

| Læger og brugerbetaling |

– Det er moralsk forkert. Og det er juridisk forkert.

Professor Kjeld Møller Pedersen, Institut for Sundhedstjenesteforskning, i tv-avisen, om læger der også opkræver det offentlige betaling for visse vaccinationer og helbredsattester

| Miljø |

– Uanset hvordan du vender og drejer det, vil de råvarer, du bruger til at producere anden generation af bioethanol, være bedre brugt til at producere el og varme.

Professor Henrik Wenzel, Institut for Kemi-, Bio- og Miljøteknologi, til Berlingske Tidende

| EU's udlændingeregler |

– Det såkaldte hul i de danske familiesammenføringsregler vil altid have samme størrelse, for det er EF-domstolen, som bestemmer, hvor stort hullet skal være.

Adjunkt Peter Starup, Juridisk Institut, til Politiken

| Præsidentvalget |

– Amerikanerne kan godt lide kandidater, der ligner nogen, de kender. For eksempel var Walter Mondale en skide god kandidat, men der var ikke nogen varme over ham. Da han debatterede mod Reagan i 1984, skinnede det tydeligt igennem. Reagan brugte humor, var rolig og gik aldrig i panik. Mondale var for stiv og lignede simpelthen ikke den gennemsnitlige amerikaner nok.

Professor David Nye, Center for Amerikanske Studier, til Information

| Fitnesscentre |

– Konkurrencesituationen er så hård, at langt de fleste kommercielle fitnesscentre har svært ved at få økonomien til at hænge sammen. Flere af de store kæder kan overleve på længere sigt, mens mange af de mindre enkeltmandsejede centre er i farezonen for snart at bukke under.

Ph.d.-studerende Kasper Lund Kirkegaard, Institut for Idræt og Biomekanik, i Politiken

Afs.: Portoservice ApS, Postboks 9490, 9490 Pandrup

Forskning i knogler

SDU og OUH åbner nyt forskningslaboratorium

Hvordan kan kunstige led og transplantater fungere sammen med kroppens egne knogler? Det er en af de udfordringer, som et nyt forskningslaboratorium i Odense skal arbejde med i de kommende år.

Ortopædkirurgisk Forskningslaboratorium, der skal forske i nye behandlingsmetoder af knoglesygdomme, åbnede i september på Klinisk Institut i Winsløwparken ved Odense Universitetshospital – og laboratoriet er netop et fælles projekt for SDU og hospitalet.

Forskerne vil blandt andet undersøge, hvordan man kan stimulere knogle-helingen hos patienter, der er kommet til skade eller har fået udskiftet knæ, hofter eller andre led. Desuden vil laboratoriet forske i nye behandlingsmetoder af sygdomme som osteoporose (knogleskørhed) og i, hvordan forskellige former for medicin virker på knoglerne. Professor og overlæge Søren Overgaard er leder af det nye forskningslaboratorium, der er enestående i Danmark – ikke mindst fordi det rummer det nyeste avancerede udstyr til test af knogler og bindevæv.

Af Bente Dalgaard, bda@sdu.dk

Forskningslektor Ming Ding i det nye laboratorium.

Foto: Presse og formidling,